

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

PS-NKPS.431.6.37.2025.USz

**Pani
Agnieszka Łąk
Kierownik
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Międzylesiu
ul. Kolejowa 3
57-530 Międzylesie**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Do podpisanego w dniu 4 listopada 2025 r. protokołu nie wniesiono zastrzeżeń.

Wrocław, 25 listopada 2025 r.

I. Informacje organizacyjne

Jednostka kontrolowana	Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyzlesiu ¹
Kierownik jednostki kontrolowanej	Pani Agnieszka Łąk, zatrudniona od dnia 4 grudnia 2015 r. do 8 czerwca 2016 r. na stanowisku p.o. Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej, od dnia 9 czerwca 2016 r. na stanowisku Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej.
Zakres kontroli	Realizacja zadań gminy wynikających z ustawy o pomocy społecznej oraz zgodność zatrudniania z wymogami kwalifikacyjnymi. Okres objęty kontrolą od dnia 1 stycznia 2024 r. do dnia 22 września 2025 r.
Podstawa prawna kontroli	1. art. 22 pkt 8 oraz art. 126 i art. 127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej ² , 2. § 5 rozporządzenia z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej ³ Plan kontroli na II półrocze 2025 r. (PNK-KZ.430.1.2025.MK) zatwierdzony przez Wojewodę Dolnośląskiego w dniu 27 czerwca 2025 r.
Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych	od dnia 22 września 2025 r. do dnia 18 października 2025 r.
Kontrolerzy	1. Urszula Szczeblowska – główny specjalista w Wydziale Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, przewodniczący zespołu, działający zgodnie z upoważnieniem Wojewody Dolnośląskiego Nr PS-NKPS.0030.361.2025.USz z dnia 8 września 2025 r., 2. Krzysztof Jakubowski – inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, kontroler, działający zgodnie z upoważnieniem Wojewody Dolnośląskiego Nr PS-NKPS.0030.362.2025.USz z dnia 8 września 2025 r. (dowód: akta kontroli, str. 13-16)

¹ dalej „Ośrodek” lub „OPS”

² t. j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1214 ze zm., dalej „ustawa o pomocy społecznej” lub „ustawa”

³ t. j. Dz. U. z 2025 r., poz. 1065, dalej „rozporządzenie w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej”

II. Ocena kontrolowanej jednostki

W okresie objętym kontrolą odpowiedzialność za realizację zadań ponosi Pani Agnieszka Łąk – Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Międzyzlesiu.

W wyniku kontroli poszczególnych zagadnień, w oparciu o oceny cząstkowe badanych obszarów, działalność Ośrodka Pomocy Społecznej w Międzyzlesiu w zakresie objętym kontrolą oceniono pozytywnie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości.

III. Ustalenia kontroli

Postępowanie kontrolne zostało przeprowadzone w jednostce podlegającej kontroli w dniach od 22 do 25 września 2025 r. na podstawie dokumentacji zawartej w teczkach osób, które ubiegały się o świadczenia z pomocy społecznej i które korzystały z tych świadczeń w okresie objętym kontrolą oraz innych dokumentów przedłożonych przez Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Międzyzlesiu Panią Agnieszkę Łąk. Kontrolę wpisano do książki kontroli pod nr 32.

Gmina realizuje zadania własne o charakterze obowiązkowym wynikające z art. 17 ust. 1 pkt 1, 2, 3, 4, 5, 6, 10, 11, 14, 15, 16, 18, 19 i 20 ustawy, które dotyczą:

- opracowania i realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych (pkt 1),
- sporządzania oceny w zakresie pomocy społecznej (pkt 2),
- udzielania schronienia, zapewnienia posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym (pkt 3),
- przyznawania i wypłacania zasiłków okresowych (pkt 4),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych (pkt 5),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego (pkt 6),
- świadczenia pracy socjalnej (pkt 10),
- organizowania i świadczenia usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz usług sąsiedzkich (pkt 11),
- dożywiania dzieci (pkt 14),
- sprawienia pogrzebu, w tym osobom bezdomnym (pkt 15),
- kierowania do domu pomocy społecznej i ponoszenia odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu (pkt 16),
- utworzenia i utrzymywania ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienia środków na wynagrodzenie pracowników (pkt 18),
- przyznawania i wypłacania zasiłków stałych (pkt 19),
- opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (pkt 20).

Zadania z art. 17 ust. 1 pkt 7, 8, 9 i 16a ustawy nie były realizowane, bowiem, jak wyjaśnił Kierownik Ośrodka w okresie objętym kontrolą nie wpłynął żaden wniosek o udzielenie pomocy w formie:

- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości

- uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (pkt 7),
- przyznawania zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego (pkt 8),
 - opłacania składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie zamieszkującymi matką, ojcem bądź rodzeństwem (pkt 9),
 - pomocy osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego (pkt 16a).

Gmina Międzyzlesie na dzień kontroli nie prowadziła i nie zapewniała miejsc w mieszkaniach treningowych lub wspomaganych (pkt 12). Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 12 ustawy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy m.in. prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach treningowych lub wspomaganych. Brak takich mieszkań oznacza, iż ograniczone są możliwości udzielania pomocy zapewniającej osobom przygotowanie do prowadzenia samodzielnego życia w społeczeństwie lub/i mogącej zastąpić pobyt w placówce zapewniającej całodobową opiekę.

Kierownik OPS w Międzyzlesiu, na podstawie upoważnienia Burmistrza Miasta i Gminy Międzyzlesie wydaje decyzje administracyjne w zakresie potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej, o którym mowa w art. 54 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych⁴.

Gmina realizuje zadania własne wynikające z art. 17 ust. 2 pkt 1, 4 i 5 ustawy, które dotyczą:

- przyznawania i wypłacania zasiłków specjalnych celowych (pkt 1),
- podejmowania innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych (pkt 4),
- współpracy z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach (pkt 5).

Gmina Międzyzlesie nie prowadzi domów pomocy społecznej ani ośrodka wsparcia o zasięgu gminnym (art. 17 ust. 2 pkt 3 ustawy). Jak wyjaśnił Kierownik Ośrodka osoby wymagające umieszczenia w domu pomocy społecznej, kierowane są do dps na terenie powiatu, a jeśli w tych domach brakuje wolnych miejsc to do domu pomocy o wskazanym profilu, na terenie innych powiatów lub województw, w których są wolne miejsca. Aktualnie z terenu Gminy Międzyzlesie w DPS-ach przebywa 20 osób.

Kierownik poinformował również, że w okresie objętym kontrolą żadna z osób nie ubiegała się o wsparcie w formie skierowania do ośrodka wsparcia. W przypadku wystąpienia takiej potrzeby, osoba informowana jest o możliwości skorzystania z oferty Związku Emerytów i Rencistów w Międzyzlesiu, który prowadzi warsztaty tkania i szydełkowania, spotkania integracyjne, Uniwersytet III Wieku oraz Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych „Nie jesteś sam”. Dzieci kierowane są natomiast do ośrodka wsparcia działającego w formie pracy podwórkowej przy Samorządowej Szkole Podstawowej w Międzyzlesiu prowadzonej przez Związek Harcerstwa Polskiego Hufiec w Bystrzycy Kłodzkiej.

⁴ t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 146 ze zm., dalej „ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych”

Zadanie z art. 17 ust. 2 pkt 2a ustawy o pomocy społecznej w zakresie organizowania i świadczenia usług opiekuńczych w formie usług sąsiedzkich realizowane było tylko w 2024 r. W roku 2025 (do dnia kontroli) nie było realizowane, gdyż nie wpłynął żaden wniosek o taką pomoc.

Gmina Międzyzylesie nie realizuje zadań z art. 17 ust. 2 pkt 2 i 3b ustawy dotyczących przyznawania i wypłacania pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze (pkt 2) oraz przyznawania i realizacji usług wsparcia krótkoterminowego w domach pomocy społecznej (pkt 3b), gdyż jak wyjaśnił Kierownik Ośrodka w okresie objętym kontrolą nie wpłynął żaden wniosek o taką formę pomocy.

W okresie objętym kontrolą OPS w Międzyzylesiu nie realizował projektów socjalnych (art. 17 ust. 2 pkt 3a ustawy). Kierownik poinformował, że ze względu na czas wzmożonej pracy związanej z przebywaniem obywateli Ukrainy na terenie Gminy, a następnie wystąpienie powodzi w okresie objętym kontrolą nie opracowywano i nie realizowano projektów socjalnych.

W trakcie kontroli ustalono, że Gmina realizuje zadania wynikające z art. 18 ust. 1 pkt 4, 6 i 10 ustawy, dotyczące:

- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną (pkt 4),
- realizacji zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia (pkt 6),
- zapewnienia utrzymania oraz rozwoju systemu teleinformatycznego, a także sporządzania sprawozdawczości i przekazywania jej właściwemu wojewodzie, w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego (pkt 10).

Zadania z art. 18 ust. 1 pkt 3, 7, 8 i 9 ustawy dotyczące:

- organizowania i świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi (pkt 3),
 - przyznawania i wypłacania zasiłków celowych, a także udzielania schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom, o których mowa w art. 5a (pkt 7),
 - przyznawania i wypłacania zasiłków celowych, a także udzielania schronienia oraz zapewnienia posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którym udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (pkt 8),
 - wypłacania wynagrodzenia za sprawowanie opieki (pkt 9),
- nie były realizowane, bowiem, jak wyjaśnił Kierownik OPS, w okresie objętym kontrolą nie wpłynął żaden wniosek o tę formę pomocy.

Gmina Międzyzylesie nie prowadzi i nie rozwija infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi (art. 18 ust. 1 pkt 5 ustawy). Kierownik OPS poinformował, że w okresie objętym kontrolą nie występowały potrzeby w tym zakresie i nie wpłynął żaden wniosek. W przypadku zaistnienia konieczności mieszkańcy Gminy mogą być kierowani do Środowiskowego Domu Samopomocy w Bystrzycy Kłodzkiej na podstawie zawartego porozumienia pomiędzy Gminą Bystrzyca Kłodzka i Gminą Międzyzylesie.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyzlesiu koordynuje realizację Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych (art. 110 ust. 4 ustawy).

W kontrolowanym okresie Kierownik OPS w Międzyzlesiu nie wytaczał powództw o roszczenia alimentacyjne na rzecz obywateli (art. 110 ust. 5 ustawy), ale udzielano osobom zainteresowanym informacji w tym zakresie oraz pomagano w napisaniu pozwów o roszczenia alimentacyjne i skompletowaniu niezbędnych dokumentów.

W okresie objętym kontrolą, jak poinformował Kierownik Ośrodka, nie skierowano wniosków o ustalenie niezdolności do pracy oraz ustalenie stopnia niepełnosprawności do Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności (art. 110 ust. 6 ustawy). Pracownicy socjalni na bieżąco informowali zainteresowane osoby o przysługujących im świadczeniach oraz udostępniali druki osobom ubiegającym się o wydanie orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności.

Kierownik OPS w Międzyzlesiu składał Radzie Miasta i Gminy w Międzyzlesiu coroczne sprawozdania z działalności Ośrodka oraz przedstawiał potrzeby w zakresie pomocy społecznej (art. 110 ust. 9 ustawy).

W okresie objętym kontrolą Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyzlesiu udzielał pomocy obywatelom Ukrainy na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa⁵ realizując pomoc w formie zasiłków stałych i zasiłków okresowych.

Kierownik OPS w Międzyzlesiu spełnia odpowiednie wymogi w zakresie kwalifikacji zawodowych wskazane w art. 122 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, tj. posiada wymagany staż pracy w pomocy społecznej oraz specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej.

Pracownicy socjalni zatrudnieni w Ośrodku spełniają wymogi odnośnie kwalifikacji zawodowych wskazanych w art. 116 i 156 ww. ustawy.

W okresie objętym kontrolą dodatek do wynagrodzenia w wysokości 400 zł wynikający z art. 121 ust. 3a ustawy otrzymywali wszyscy uprawnieni pracownicy socjalni (w okresie zatrudnienia) w OPS w Międzyzlesiu.

Dodatek ten nie był uwzględniany przy obliczaniu wysokości wynagrodzenia pracownika zgodnie z art. 6 ust. 4 ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę.⁶

W sprawdzonych aktach osobowych pracowników socjalnych znajdowały się stosowne dokumenty potwierdzające przyznanie dodatku oraz przyjęte i podpisane zakresy czynności.

Rejon działania kontrolowanej jednostki obejmuje teren Gminy Międzyzlesie zamieszkały przez 6 790 mieszkańców, w tym 121 rodzin i osób samotnie gospodarujących objętych pracą socjalną (stan na dzień 31.12.2024 r.) i 6 745 mieszkańców, w tym 97 rodzin i osób samotnie gospodarujących objętych pracą socjalną (stan na dzień kontroli).

Na dzień kontroli w OPS w Międzyzlesiu zatrudnionych było 4 pracowników socjalnych, (w tym 1 na zastępstwo) na 3 etatach, realizujących pracę socjalną w środowisku lub przeprowadzających rodzinne wywiady środowiskowe poza siedzibą Ośrodka.

Zgodnie z art. 110 ust. 11 ustawy, ośrodek pomocy społecznej (...) zatrudnia

⁵ t. j. Dz. U. z 2025 r. poz. 337 ze zm.

⁶ t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1773

pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2 000 mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących.

Art. 110 ust. 12 ustawy o pomocy społecznej stanowi, że ośrodek pomocy społecznej, (...) zatrudnia w pełnym wymiarze czasu pracy nie mniej niż 3 pracowników socjalnych.

Mając na uwadze powyższe Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyzlesiu na dzień kontroli spełniał wskaźnik zatrudnienia pracowników socjalnych na podstawie art. 110 ust. 11 ustawy w odniesieniu do liczby rodzin i osób objętych pracą socjalną, przypadających na jednego pracownika socjalnego.

IV. Pozostałe informacje i zalecenia pokontrolne

W sprawdzonych sprawach dotyczących udzielania schronienia stwierdzono, że:

1. W aktach sprawy nr 1. (W.K.) znajdowały się kontrakty socjalne (części A) i rozliczenie kontraktu (część B), które nie zostały podpisane przez stronę, na ww. drukach znajdowały się adnotacje pracownika socjalnego, o treści „kontrakty zostały zawarte telefonicznie”.

Zgodnie z art. 48a ust. 2 ustawy o pomocy społecznej schronisko dla osób bezdomnych zapewnia osobom bezdomnym, które podpisały kontrakt socjalny, całodobowe, tymczasowe schronienie oraz usługi ukierunkowane na wzmocnienie aktywności społecznej, wyjście z bezdomności i uzyskanie samodzielności życiowej. Ponadto art. 108 ust. 1a powyższej ustawy stanowi, że kontrakt socjalny z osobą bezdomną zawiera pracownik socjalny ośrodka pomocy społecznej właściwego ze względu na miejsce pobytu osoby ubiegającej się o świadczenie, który odpowiada za realizację oraz ocenę realizacji działań zawartych w kontrakcie. W takim przypadku treść kontraktu socjalnego przed jego zawarciem uzgadnia się z pracownikiem socjalnym ośrodka pomocy społecznej właściwego ze względu na ostatnie miejsce zameldowania tej osoby na pobyt stały.

W sprawdzonych sprawach dotyczących potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej stwierdzono, że:

1. W sprawie nr 2. (G.B.) decyzją administracyjną Nr OPS.5106.102.2024.MK z dnia 17.01.2024 r. potwierdzono prawo do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych na okres od dnia 1.01.2024 r. do dnia 30.03.2024 r., pomimo, złożenia przez Stronę wniosku w dniu 10.01.2024 r.

Zgodnie z art. 54 ust 7 ustawy prawo do świadczeń opieki zdrowotnej na podstawie decyzji, o której mowa w ust. 1, przysługuje przez okres 90 dni od dnia określonego w decyzji, którym jest: dzień złożenia wniosku (pkt 1), w przypadku udzielania świadczeń w stanie nagłym – dzień udzielenia świadczenia (pkt 2), chyba, że w tym okresie świadczeniobiorca zostanie objęty ubezpieczeniem zdrowotnym.

2. W sprawach nr 1 (T.W.) i nr 2 (G.B.) decyzje w zakresie potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej odpowiednio Nr OPS.5106.179.2024.MK z dnia 12.04.2024 r. i Nr OPS.5106.169.2024.MK z dnia 3.04.2024 r. nie zostały dostarczone do NFZ w terminie 7 dni od daty ich wydania, tj. odpowiednio w dniu 22.04.2024 r. i w dniu 17.04.2024 r.

Zgodnie z art. 54 ust. 6 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, w przypadku wydania decyzji potwierdzającej prawo

do świadczeń opieki zdrowotnej wójt (burmistrz, prezydent) gminy właściwej ze względu na miejsce zamieszkania świadczeniobiorcy jest obowiązany dostarczyć w terminie 7 dni od dnia jej wydania, kopię tej decyzji do NFZ. Obowiązek taki ciąży również na kierowniku ośrodka pomocy społecznej, którego na podstawie art. 54 ust. 11 ww. ustawy wójt (burmistrz, prezydent) gminy upoważnił do wydawania w jego imieniu decyzji w powyższym zakresie. Doręczenie wydanej w sprawie kopii decyzji winno nastąpić bezzwłocznie po jej wydaniu.

W sprawdzonych sprawach dotyczących udzielenia pomocy w formie usług opiekuńczych stwierdzono, że:

1. W sprawach nr 1. (H.F.), nr 2 (E.A.) i nr 3 (Z.P.) usługi opiekuńcze realizowane były przed wydaniem lub doręczeniem stronom decyzji administracyjnej przyznającej pomoc w tej formie. Dotyczy to odpowiednio następujących decyzji:
 - Nr OPS.5122.120.2024.MK z dnia 22.01.2024 r. – doręczona 23.01.2024 r. – usługi realizowane od 2.01.2024 r., Nr OPS.5122.78.2025.MK z dnia 16.01.2025 r. – doręczona 20.01.2025 r. – usługi realizowane od 2.01.2025 r.;
 - Nr OPS.5122.1.2024.MK z dnia 2.01.2024 r. – wysłana do strony w dniu 9.01.2024 r. – usługi realizowane od 2.01.2024 r., Nr OPS.5122.13.2025.MK z dnia 10.01.2025 r. – doręczona 14.01.2025 r. – usługi realizowane od 2.01.2025 r.;
 - Nr OPS.5122.3.2024.MK z dnia 2.01.2024 r. – doręczona 20.01.2024 r. – usługi realizowane od 2.01.2024 r., Nr OPS.5122.3.2025.MK z dnia 8.01.2024 r. – doręczona 14.01.2025 r. – usług realizowane od 2.01.2025 r.

W odniesieniu do dwóch wyżej opisanych nieprawidłowości wskazać należy, że decyzja administracyjna, aby weszła do obrotu prawnego musi zostać doręczona stronie lub ogłoszona stronie. Decyzja niedoręczona i nieogłoszona traktowana jest jako akt pozorny, który nie leży w sferze prawa i nie wywołuje żadnych skutków prawnych. Tym samym nie może być przedmiotem odwołania ani wniosku, np. o jej uzupełnienie lub też sprostowanie. Nie wiąże żadnej ze stron postępowania administracyjnego. Dlatego też znaczącym jest, aby była doręczona stronie niezwłocznie po jej wydaniu i przed terminem, albo najpóźniej w dniu terminu (przy nadaniu jej rygoru natychmiastowej wykonalności) zdarzenia, w odniesieniu, do którego stanowi o prawach i obowiązkach strony. Wyjątkiem od tej zasady może być sytuacja, w której szczególne przepisy prawa dopuszczają taką możliwość, np. gdy przyznanie pomocy następuje w oparciu o art. 50a ustawy o pomocy społecznej, co nie miało miejsca w poddanych kontroli sprawach. Kwestie doręczenia i odbioru decyzji regulują przepisy art. 39 i następne k.p.a., które nie mają w żadnym stopniu charakteru uznaniowego, są to przepisy bezzwłocznie obowiązujące.

Zaznaczyć należy również, że właściwe doręczenie decyzji ma kluczowe znaczenie dla jej wykonania. Czynności materialno-techniczne doręczenia są sformalizowane ze względu na konieczność ścisłego określenia faktów powodujących skutek prawny. Ścisłe przestrzeganie tych wymagań formalnych należy do obowiązków organu administracyjnego, albowiem od skuteczności doręczenia zależą w wielu przypadkach uprawnienia procesowe i materialno-prawne stron.

Ponadto zgodnie z treścią art. 110 § 1. k.p.a. organ administracji publicznej, który wydał decyzję, jest nią związany od chwili jej doręczenia lub ogłoszenia, o ile kodeks nie stanowi inaczej.

W sprawach dotyczących udzielania pomocy w formie posiłku dla dzieci z programu „Posiłek w szkole i w domu” stwierdzono, że:

1. W okresie objętym kontrolą udzielano pomocy w formie posiłku bez wydania decyzji administracyjnej i ustalania sytuacji rodziny w drodze rodzinnego wywiadu środowiskowego mimo braku podjęcia przez Gminę Międzyzlesie uchwały dotyczącej przyjęcia programu osłonowego w zakresie programu „Posiłek w szkole i w domu”.

Zgodnie z pkt III.1.3 Załącznika do Uchwały Nr 149 Rady Ministrów z dnia 23 sierpnia 2023 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w domu i w szkole” na lata 2024-2028⁷ przyznanie pomocy w szczególnie uzasadnionych sytuacjach w formie posiłku bez wydania decyzji administracyjnej i ustalania sytuacji rodziny w drodze rodzinnego wywiadu środowiskowego może nastąpić w przypadku przyjęcia przez gminę odpowiedniego programu osłonowego, o którym mowa w art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy o pomocy społecznej.

W sprawdzonych sprawach dotyczących kierowania do domu pomocy społecznej i ponoszenia odpłatności za pobyt w dps stwierdzono, że:

1. W sprawie nr 3. (S.W.) na podstawie decyzji administracyjnej Nr OPS.5120.266.2024.MK z dnia 16.07.2024 r. skierowano Stronę do Domu Pomocy Społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych, pomimo tego, że w aktach sprawy znajdowało się zaświadczenie lekarskie ze wskazaniem innego typu dps, tj. dla osób w podeszłym wieku oraz dla osób niepełnosprawnych fizycznie.

Zgodnie z art. 54 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej osobę, o której mowa w ust. 1, kieruje się do domu pomocy społecznej odpowiedniego typu, zlokalizowanego jak najbliżej miejsca zamieszkania osoby kierowanej, z zastrzeżeniem ust. 2a, chyba że okoliczności sprawy wskazują inaczej, po uzyskaniu zgody tej osoby lub jej przedstawiciela ustawowego na umieszczenie w domu pomocy społecznej.

W tym miejscu należy również zwrócić uwagę, że zgodnie z art. 14 ustawy o pomocy społecznej w sprawach nieuregulowanych w ustawie stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r., poz. 572 ze zm.). Te zaś, w art. 75 § 1 k.p.a. wskazują, że jako dowód należy dopuścić wszystko, co może przyczynić się do wyjaśnienia sprawy, a nie jest sprzeczne z prawem. W szczególności dowodem mogą być dokumenty, zeznania świadków, opinie biegłych oraz oględziny. Mając na uwadze powyższe, zdaniem organu nadzoru, jeśli organ dopuścił w toku prowadzonego postępowania administracyjnego zaświadczenie lekarskie jako dowód w sprawie, to winien w swych działaniach pozostać konsekwentny i wydać rozstrzygnięcie zgodne ze zgromadzoną w jego toku dokumentacją, ustalonymi i udowodnionymi okolicznościami oraz faktami. Jeśli organ z jakichś przyczyn odmówił wiarygodności i mocy dowodowej któremukolwiek z dowodów to winien to wskazać w formie pisemnej – w uzasadnieniu faktycznym decyzji.

W sprawdzonych sprawach dotyczących przyznania usług opiekuńczych w formie usług sąsiedzkich stwierdzono, że:

1. W sprawdzonej sprawie dotyczącej przyznania usług opiekuńczych w formie usług sąsiedzkich realizację świadczenia rozpoczęto w dniu 10.06.2024 r. (na podstawie decyzji administracyjnej Nr OPS.5122.233.2024.MK z dnia 13.06.2024 r. doręczonej stronie w dniu 17.06.2024 r.), tj. przed wydaniem i doręczeniem decyzji Stronie.

W odniesieniu do opisanej nieprawidłowości, analogicznie jak w sprawach usług opiekuńczych wskazać należy, że decyzja administracyjna, aby weszła do obrotu prawnego musi zostać doręczona stronie lub ogłoszona stronie. Decyzja niedoręczona i nieogłoszona

⁷ MP. z 2023 r. poz. 881

traktowana jest jako akt pozorny, który nie leży w sferze prawa i nie wywołuje żadnych skutków prawnych. Tym samym nie może być przedmiotem odwołania ani wniosku, np. o jej uzupełnienie lub też sprostowanie. Nie wiąże żadnej ze stron postępowania administracyjnego. Dlatego też znaczącym jest, aby była doręczona stronie niezwłocznie po jej wydaniu i przed terminem, albo najpóźniej w dniu terminu (przy nadaniu jej rygoru natychmiastowej wykonalności) zdarzenia, w odniesieniu, do którego stanowi o prawach i obowiązkach strony. Wyjątkiem od tej zasady może być sytuacja, w której szczególne przepisy prawa dopuszczają taką możliwość. Kwestie doręczenia i odbioru decyzji regulują przepisy art. 39 i następane k.p.a., które nie mają w żadnym stopniu charakteru uznaniowego, są to przepisy bezwzględnie obowiązujące.

Zaznaczyć należy również, że właściwe doręczenie decyzji ma kluczowe znaczenie dla jej wykonania. Czynności materialno-techniczne doręczenia są sformalizowane ze względu na konieczność ścisłego określenia faktów powodujących skutek prawny. Ścisłe przestrzeganie tych wymagań formalnych należy do obowiązków organu administracyjnego, albowiem o skuteczności doręczenia zależą w wielu przypadkach uprawnienia procesowe i materialno-prawne stron.

Ponadto, zgodnie z treścią art. 110 § 1. k.p.a., organ administracji publicznej, który wydał decyzję, jest nią związany od chwili jej doręczenia lub ogłoszenia, o ile kodeks nie stanowi inaczej.

W zakresie realizacji zadania dotyczącego zapewnienia utrzymania oraz rozwoju systemu teleinformatycznego, a także sporządzania sprawozdawczości i przekazywania jej właściwemu wojewodzie w formie dokumentu elektronicznego z zastosowaniem systemu teleinformatycznego stwierdzono:

1. W sprawozdaniu MRiPS-03 za okres I-XII 2024r. w Dziale 1A Udzielone świadczenia – zadania zlecone gminom w wierszu 2 – zasiłki celowe na pokrycie wydatków związanych z kłęską żywnościową lub ekologiczną w kolumnie 1 wskazano, że 333 osobom przyznano decyzją świadczenie, w rzeczywistości pomoc taką otrzymało 135 osób.
2. W sprawozdaniu MRiPS-03 za okres I-XII 2024r. w dziale 1B Udzielone świadczenia – zadania własne gminy w wierszu 32 – zasiłki celowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego kolumna 1 oraz w Dziale 3 Powody przyznania pomocy w wierszu 18 – zdarzenie losowe kolumna 1 – wskazano 2 osoby, którym przyznano pomoc z tytułu zdarzenia losowego, w rzeczywistości pomoc taką otrzymały 3 osoby.

Zgodnie z art. 18 ust. 1 pkt 10 ustawy o pomocy społecznej, Gmina ma obowiązek sporządzania i przekazywania do Wojewody sprawozdań, które winny być sporządzane rzetelnie z uwzględnieniem danych liczbowych dotyczących rzeczywistej liczby przyznanych w danym okresie sprawozdawczym świadczeń oraz realizowanych zadań.

W wyniku przeprowadzonego postępowania kontrolnego stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Brak prowadzenia i zapewnienia miejsc w mieszkaniach treningowych lub wspomaganych.
2. Brak zawarcia kontraktu socjalnego z osobą bezdomną przed wydaniem decyzji administracyjnej o przyznaniu jej tymczasowego schronienia w schronisku dla osób bezdomnych.
3. Błędnie wskazany okres potwierdzający prawo do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.
4. Nieterminowe dostarczenie kopii decyzji administracyjnych potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej do Narodowego Funduszu Zdrowia.

5. Rozpoczęcie realizacji decyzji administracyjnej przed jej wydaniem lub przed jej doręczeniem w sprawach dotyczących usług opiekuńczych i usług sąsiedzkich.
6. Przyznanie pomocy w formie posiłku bez wydania decyzji administracyjnej i ustalania sytuacji rodziny w drodze rodzinnego wywiadu środowiskowego mimo braku podjęcia przez Gminę Uchwały dotyczącej przyjęcia programu osłonowego w zakresie programu „Posiłek w szkole i w domu”.
7. Wydanie rozstrzygnięcia w sprawie skierowania strony do domu pomocy społecznej, budzącego wątpliwości w odniesieniu do udowodnionych faktów, tj. przedłożonego przez stronę zaświadczenia lekarskiego wskazującego typ domu pomocy społecznej właściwego dla jej stanu zdrowia.
8. Nierzetelne sporządzenie sprawozdań: MRPiPS-03 z udzielonych świadczeń pomocy społecznej – pieniężnych, w naturze i usługach za I-XII 2024 r.

Na podstawie ustaleń kontroli, w celu poprawy realizacji kontrolowanego zadania należy:

1. Uregulować kwestię realizacji zadania własnego gminy o charakterze obowiązkowym dotyczącego prowadzenia i zapewnienia miejsc w mieszkaniach treningowych lub wspomaganych.
Podstawa prawna: art. 17 ust. 1 pkt 12 ustawy o pomocy społecznej.
Termin wykonania: do 31.01.2026 r.
2. Przed wydaniem decyzji w zakresie udzielenia stronie schronienia w schronisku dla osób bezdomnych dopilnować, aby pracownik socjalny ośrodka pomocy społecznej właściwego ze względu na miejsce pobytu osoby ubiegającej się o świadczenie, sporządził z daną osobą kontrakt socjalny. Treść kontraktu socjalnego przed jego zawarciem powinna zostać uzgodniona z pracownikiem socjalnym ośrodka pomocy społecznej właściwego ze względu na ostatnie miejsce zameldowania tej osoby na pobyt stały.
Podstawa prawna: art. 48a ust. 2 i art. 108 ust. 1a ustawy o pomocy społecznej.
Termin wykonania: na bieżąco.
3. Prawo do świadczeń opieki zdrowotnej przyznawać na wniosek świadczeniobiorcy, a w przypadku stanu nagłego na wniosek świadczeniodawcy udzielającego świadczenia opieki zdrowotnej, złożony niezwłocznie po udzieleniu świadczenia na okres 90 dni od dnia określonego w decyzji, którym jest: 1) dzień złożenia wniosku, 2) w przypadku udzielania świadczeń w stanie nagłym – dzień udzielenia świadczenia – chyba, że w tym okresie świadczeniobiorca zostanie objęty ubezpieczeniem zdrowotnym.
Podstawa prawna: art. 54 ust. 4 i 7 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
Termin wykonania: na bieżąco.
4. Kopie decyzji administracyjnych potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej dostarczać Narodowemu Funduszowi Zdrowia w terminie 7 dni od dnia ich wydania.
Podstawa prawna: art. 54 ust. 6 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.
Termin wykonania: na bieżąco.
5. Realizację decyzji administracyjnej rozpoczynać po jej doręczeniu/ogłoszeniu stronie.
Podstawa prawna: art. 110 § 1 k.p.a.
Termin wykonania: na bieżąco.

6. Pomoc w formie posiłku bez wydania decyzji administracyjnej i ustalania sytuacji rodziny w drodze rodzinnego wywiadu środowiskowego przyznawać tylko w przypadku podjęcia przez Gminę Uchwały dotyczącej przyjęcia programu osłonowego w zakresie programu „Posiłek w szkole i w domu”.

Podstawa prawna: pkt III.1.3 Załącznika do Uchwały Nr 149 Rady Ministrów z dnia 23 sierpnia 2023 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w domu i w szkole” na lata 2024-2028.

Termin wykonania: na bieżąco.

7. W wydawanych decyzjach administracyjnych rozstrzygać zgodnie z udowodnionymi faktami.

Podstawa prawna: art. 54 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej w związku z art. 75 § 1 k.p.a.

Termin wykonania: na bieżąco

8. Sprawozdawczość przekazywaną do Wojewody sporządzać w sposób staranny i rzetelny. W sprawozdaniach wykazywać dane zgodne ze stanem faktycznym.

Podstawa prawna: art. 18 ust. 1 pkt 10 ustawy o pomocy społecznej.

Termin wykonania: na bieżąco.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w trzech jednobrzmiących egzemplarzach. Jeden egzemplarz przesłano do Kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do Burmistrza Miasta i Gminy Międzyzlesie, trzeci włączono do akt kontroli.

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej kierownik jednostki podlegającej kontroli może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia do Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu. W przypadku niewniesienia zastrzeżeń do sformułowanych zaleceń pokontrolnych uprzejmie proszę o poinformowanie tutaj Wydziału, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego pisma, o sposobie wykorzystania wyników kontroli, realizacji powyższych zaleceń lub przyczynach braku ich realizacji.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO
Ewa Gajda
Zastępca Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej

Otrzymują:

1. Burmistrz Miasta i Gminy Międzyzlesie

2. a/a